

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI BARBORY MALÍKOVÉ: “POSTAVENÍ MNIŠEK V SOUČASNÝCH THÉRAVÁDOVÝCH TRADI- CÍCH”, KRe FF Univerzity Pardubice, květen 2015

Hlavním cílem předkládané práce je představení postojů k otázce znovuoobnovení *sanghy bhikkhuni* především na Šrí Lance. Autorka se po nezbytném úvodu věnuje nejprve vzniku a vývoji tradice mnišek v historickém přehledu. Druhá kapitola shrnuje nejprve situaci odříkavých žen v théravádové tradici na Šrí Lance v průběhu dvacátého století, pak debaty ohledně případného obnovení sanghy mnišek, nakonec několik výzkumů týkajících se tématu. Ve třetí kapitole pojednává B. Malíková o stejném tématu v dalších zemích, kde převažuje théravádový buddhismus, konkrétně v Barmě, Laosu, Thajsku a Kambodži. Následuje závěr, seznam literatury a dalších použitých zdrojů.

Na textu oceňuji snahu autorky vyjít z aktuálních studií, přičemž se jedná o práce zahraniční (v angličtině). Na několika místech vidím snahu o kritický přístup, zejména když hledá názory a případnou argumentaci jednotlivých autorů (viz závěr druhé kapitoly). Poněkud překvapující, ale důležité je zjištění, že v jejím výběru zdrojů stěží můžeme nějakou zásadní argumentaci najít, snad až na podnětnou otázku bhikšu Bódhiho: Co by Buddha chtěl, aby v dané situaci mniši udělali? Malíková také správně upozorňuje, že užívání západních termínů mniška, řád, ordinace a podobně je problematické, protože navozuje představu velké podobnosti, či snad dokonce ve své podstatě totožnosti théravádového odříkavého života a řádového života křesťanských mnichů a jeptišek. Práce je vcelku užitečným shrnutím informací k tématu: dozvídáme se v historické perspektivě o pokusech obnovit *sanghu bhikkhuni* na Šrí Lance, nejprve vznikem tradice asketicky žijících žen (v roce 1905) a později navázáním na mahájánové ordinační linie. Z nich nejúspěšnější byla iniciace v Bódhgáji v roce 1998. Situace v ostrovní zemi s možnostmi plné ordinace na mnišky je správně dána do kontrastu se stavem v jiných théravádových zemích v kapitole třetí.

Nacházím několik závažnějších nedostatků práce: 1. Pokud se týká argumentace, pak není příliš jasná, o co přesně autorka usiluje. Sama totiž k diskusi nijak nepřispívá a její práce je z velké části popisná. Patrně vlivem nepozornosti se v pasáži na s. 13-14 popírá, když nejprve mluví o předbuddhistických tradicích asketicky žijících žen, zejména džinistické, a o několik odstavců dále tvrdí, že teprve Buddha otevřel tuto cestu pro všechny ženy. 2. Na několika místech se objevuje dezinterpretace a neznalost faktů. Například v podkapitole 1.3.1 považuje autorka dvouleté stádium přípravy, zvané *sikkhamána*, za překážku k dosažení plné ordinace pro ženy (s. 17). Ve skutečnosti se jedná o podmínku, která je pochopitelná. Postupné zaučování a příprava na plnou ordinaci jsou záležitosti společné pro muže i ženy, což autorka neuvádí. Historicky chybné je tvrzení, že „mahájánový buddhismus přišel do Číny a Tchaj-wanu právě ze Šrí Lanky“ (s. 43-44). Máme přeci doloženo, že mnozí významní mahájánoví učitelé, kteří přinášeli mahájánové tradice do zmíněných oblastí, pocházeli přímo z indického subkontinentu.

Tu a tam se objevují gramatické chyby, stylistické neobratnosti a překlepy: Ve shodě podmětu s přísudkem („kandidátky se necítily“, s. 17; „mniši byly“, s. 27), ve velkých a malých písmenech („Proč by se měla řídit Deseti pravidly, když je život jednodušší? bhikšuní život...“; tato pasáž je navíc nejasná, s. 27). Několikrát si všímám stylistických neobratností a nedokončených vět, ale úplně nesmyslná je následující věta ze strany 24: „Důvodem je, že ženy mají být alternativní formou pro chudé s omezeným vzděláním“.

Dalším nedostatkem je nejednotný přepis asijských pojmů a jmen, autorka střídá anglický přepis se zjednodušeným přepisem do češtiny (včetně tak známých jako je *vinaja/vinaya*, viz např. s. 15-16, nebo „Dalai Lama“, správně *dalajláma*, s. 23). Ve větším množství se objevují chyby i v jednotlivých prepisech (např. správně je *Uttaragrantha*, nikoliv „*Uttaragratha*“, s. 15; *maháthéra*, nikoliv „*mahatherá*“, s. 20; *Dévendra*, nikoliv „*Devendra*“, s. 21; v *Bódhgáji*, nikoliv „v *Bódhgaji*“, s. 22).

Celkově je text poměrně solidním, ale v zásadě popisným přehledem k tématu. Bakalářskou práci doporučuji přijmout k obhajobě. Vzhledem k výše uvedeným námitkám a chybám navrhuji hodnocení známkou dobře.

V Liberci, 21. května 2015

doc. Mgr. Martin Fárek, Ph.D.